

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Docent Beeldende Kunst en Vormgeving van de Hanzehogeschool Groningen

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Hanzehogeschool Groningen
28 februari 2014	Naam opleiding	:	hbo-bachelor
onderwerp		:	Docent Beeldende Kunst en Vormgeving (240 ECTS)
Bbesluit	Datum aanvraag	:	11 november 2013
accreditatie hbo-bachelor	Variant opleiding	:	voltijd
Docent Beeldende Kunst en	Locatie opleiding	:	Groningen
Vormgeving van de	Datum goedkeuren	:	
Hanzehogeschool Groningen	panel	:	21 mei 2013
(002147)	Datum locatiebezoek	:	22 mei 2013
uw kenmerk	Datum visitatierapport	:	30 oktober 2013
O&O r35088			
ons kenmerk	Instellingstoets kwaliteitszorg	:	ja, positief besluit van 26 april 2013
NVAO/20140586/AH			

bijlagen

3

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen panel.

De bacheloropleiding Docent Beeldende Kunst en Vormgeving (DBKV) leidt op tot een volledige eerstegraads en tweedegraads lesbevoegdheid (ongedeeld/ongegradeerd) voor de brede beroepspraktijk van onderwijs en kunsteducatie. De student ontwikkelt artistieke competenties naast kennis van kunst, cultuur en esthetica; voor zijn docentschap verwerft hij didactische en onderwijskundige vaardigheden, die in projecten en stages worden geoefend.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding DBKV is ingebed in de kunstacademie Minerva, waardoor de opleiding – althans voor de noordelijke provincies – een onderscheidend karakter heeft.

Inlichtingen

Dagmar Provijn
+31 (0)70 312 23 41
d.provijn@nvaio.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nvaio.net | www.nvaio.net

Pagina 2 van 10 Werkveldvertegenwoordigers en alumni, met wie het panel sprak, zagen dit als een duidelijke meerwaarde ten opzichte van studenten die in een soortgelijk programma binnen de context van een lerarenopleiding afstuderen.

Bij de vernieuwing van de opleiding sinds 2009 is er als het ware 'van achteren naar voren' gewerkt door de vakinhoud in het programma te koppelen aan de landelijke, vernieuwde kennisbasis en competentieset. Daardoor is er in de vernieuwingsslag tempo gemaakt en is de opleiding tegelijkertijd dicht bij de eigen traditie gebleven.

De eindkwalificaties, die een verbijzondering vormen van de zogenaamde SBL-competenties, zijn landelijk gevalideerd en bevatten op zichzelf alle karakteristieken die van een hbo-bachelor docent in de beeldende kunst en vormgeving mag worden verwacht. Zowel de internationale dimensie als de onderzoekscomponent zijn erin opgenomen.

Een volgende slag zou, naar het oordeel van het panel, kunnen zijn dat vanuit de eigen traditie van de opleiding sterkere profileringskeuzes worden gemaakt, die hun vertaling vinden in de eindkwalificaties. Dit betreft dan met name de verdere uitwerking en prononcering van artistiek versus praktijkgericht onderzoek en de zogenaamde 'dikke en dunne lijnen' als ruggengraat van het programma.

In hogeschoolverband, binnen de Academie Minerva en ook in de opleiding wordt, naar het oordeel van het panel, nogal kwistig met thema's en karakteristieken gestrooid, die – zo al mogelijk – niet alle hun vertaling vinden in de opleiding. Meer focus, zowel in de eindkwalificaties zelf, alsook op onderscheidende en voor de opleiding passende thema's zou op Standaard 1 tot het oordeel 'goed' kunnen leiden. Dit is vooralsnog niet het geval, zodat het panel de beoogde eindkwalificaties van de opleiding nu kwalificeert als 'voldoende'.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Curriculum

De opleiding heeft vanaf 2009 haar programma verbeterd. Dat heeft geleid tot zichtbaar meer samenhang. Het opleidingsprogramma is concentrisch van opbouw; de aangebrachte leerlijnen zijn weliswaar niet altijd direct herkenbaar voor studenten, maar de docenten onderkennen en onderhouden ze. Voor de studenten vormen de 'dikke lijn' en de 'dunne lijn' de ankers in de programmering: afhankelijk van de studiefase ligt de focus altemeer op de beroepsvoorbereidende component of op de beeldende vormingscomponent, waardoor – zo bevestigen studenten – de studeerbaarheid is verbeterd ten opzichte van eerdere jaren. Het panel heeft vastgesteld dat met het geboden programma de eindkwalificaties van de opleiding volledig worden afgedekt.

Het vernieuwde curriculum sluit goed aan op de verwachtingen van studenten. De doorgevoerde wijzigingen hebben ook de flexibiliteit vergroot: het programma biedt de studenten immers ook de mogelijkheid tot het volgen van multidisciplinaire vakklassen, die hen dankzij medestudenten en docenten van andere opleidingen stimuleren tot nieuwe inzichten. Deze zogenaamde flexibele schil wordt door de studenten zeer gewaardeerd, geeft ze de mogelijkheid een persoonlijk studieplan op te stellen, en is een volwaardig onderdeel van het curriculum.

Pagina 3 van 10 De door de opleiding gebruikte literatuur is voldoende actueel en internationaal gericht. Er vinden ook buitenlandstages plaats en de daarin opgedane ervaringen worden gebruikt in de opleiding.

Stages vinden zowel in het VO, het PO, Speciaal Onderwijs als ook in het buitenschoolse werkveld plaats, afhankelijk van de gekozen specialisatie.

Het programma kent een herkenbare onderzoeksleerlijn, die in samenwerking met het lectoraat is ontwikkeld. De twee hoofdthema's 'Energy' en 'Healthy Ageing' zijn weliswaar verbonden met de inhoud van het programma en worden in samenhang met de lectoraten geëxploreerd, maar de studenten hebben deze thema's (nog) niet op het netvlies. De relatie die het onderwijs onderhoudt met het kenniscentrum van Minerva wordt door de meeste studenten nog niet als zodanig herkend en wordt in de vakklassen (in de 'flexibele schil') als 'theoretisch' beschouwd. De visie van het Kenniscentrum 'kunst en samenleving' is niet herkenbaar in het onderwijsprogramma. Het panel vindt dit jammer en een punt voor verbetering. De studenten zien hun artistieke ontwikkeling nu vooral als een individueel en intrinsiek gemotiveerd proces.

In het reguliere programma, en ook in de verkorte opleiding, krijgen de studenten ruime mogelijkheden zich op de breedte van het werkveld te oriënteren, hoewel sommigen van de verkorte opleiding stelden het lastig te vinden om in de twee opleidingsjaren de volle breedte van het werkveld te leren kennen. Het programma van het verkorte programma biedt hiertoe wel workshops en ook is er een zogenaamde stagewerkplaats, waarin cases worden besproken n.a.v. ervaringen van studenten, die dan met andere studenten worden besproken (interview). Ook biedt de opleiding een ruime keuzemogelijkheid aan stageomgevingen, ook in het buitenschoolse domein. Stages worden begeleid door een stagebegeleider vanuit de opleiding aan wie studenten zeiden veel te hebben.

Internationalisering en actualiteit komen terug in verschillende programmaonderdelen en ook in het Studium Generale Minerva. Een verdere versterking van de internationale oriëntatie, bijvoorbeeld in de richting van (meer) internationale stages verdient aanbeveling.

De aanwezigheid in de academie van een Projectbureau, excellentieprogramma, lectoraten en leergroepen leveren alle een bijdrage aan de verdere ontwikkeling en uitvoering van het opleidingscurriculum. Er is bovendien sprake van een discours in de opleiding over ontwikkelingsrichting, het niveau van het programma en de afstudeerfase.

Het panel beoordeelt het programma dan ook als inhoudelijk dekkend voor zijn doelstellingen, samenhangend in zijn uitvoering en zondermeer studeerbaar. Het paneloordeel over het curriculum van de opleiding luidt dan ook 'goed'.

Personeel

De betrokkenheid van docenten bij 'hun' opleiding is groot. Het docentenbestand is divers en de motivatie om de juiste studenten af te leveren, aanzienlijk. Docenten hebben doorgaans kleine aanstellingen (zie hierna). Daarnaast onderhoudt een groot aantal docenten een praktijk in het beeldend werkveld. De opleiding kent de functie van hogeschooldocent, die met een ruimere formatie en een eigen opdracht wordt ingezet op ontwikkeltaken. Hierdoor wordt ook de cohesie in het docententeam versterkt.

Ondanks het grote aantal beperkte aanstellingen van docenten, slaagt de opleiding er goed in de samenhang binnen het programma te borgen. Dit gebeurt ondermeer door periodiek

Pagina 4 van 10 verschillende bijeenkomsten te beleggen over het curriculum als geheel, maar ook op onderdelen (zogenaamd 'groot overleg' en 'beeldend overleg'). Ook worden de besprekingen van het beeldend werk van studenten door het docententeam gezamenlijk gedaan, zodat op dit punt ook een enigszins uniform beeld en een gemeenschappelijk taal voor het beeldend werk wordt ontwikkeld en gecultiveerd.

Een sterk punt vindt het panel de cohesie in de driehoek SLB, mentor en tutor; zij verbinden de verschillende opleidingsdelen van de student met elkaar, waardoor hij een goede programmatische samenhang ervaart, en zij reflecteren met de student over zijn beeldende en beroepsvormende ontwikkeling.

De Hanzehogeschool leidt haar tutoren zelf op. Met name deze groep docenten vervult een cruciale en stimulerende rol bij de studievoortgang van de studenten, ondermeer doordat zij hen begeleiden door hun gehele studie en daarbij geregeld reflectiegesprekken voeren, die de basis vormen voor de artistieke, beroepsmatige en persoonlijke ontwikkeling van de DBKV-student.

De bereikbaarheid van de partimedocenten heeft eveneens de aandacht van de opleiding. Veel gebeurt via digitale media en docenten blijken, zo stelden studenten, zeer bereid om ook buiten de gangbare uren om beschikbaar te zijn voor consulten en begeleiding.

Ook is er oog voor scholing van docenten. Zo stimuleert de hogeschool docenten met een hbo-Bachelorgraad hun Masterdiploma te behalen in hun eigen vakgebied. Dit beleid, zo bleek tijdens de audit, wordt door menig docent ook daadwerkelijk opgevolgd.

Met name door de sterke betrokkenheid van de docenten bij hun studenten, de aanwezigheid van een goede balans tussen de vakdidactische inbreng, de artistieke deskundigheid en de in het docentenkorps aanwezige coachingskills met het oog op de beroepsvoorbereiding, brengt het panel tot het oordeel 'goed' voor de kwaliteit van de docenten.

Voorzieningen

Het panel beoordeelt de ambiance waarin studenten en docenten dagelijks werken als fraai en inspirerend. De omgeving is passend voor een kunstopleiding of, zoals een van de panelleden het uitdrukte: 'Je komt ergens binnen'. Studenten lijken er dan ook graag te werken, niet alleen tijdens de contacturen, maar ook daarbuiten. Het panel beoordeelt de fysieke leeromgeving dan ook als een kwalitatief goede learning community. De werkplaatsen vindt het panel voldoende geoutilleerd voor een Docentenopleiding Beeldende Kunst en Vormgeving. Ook zijn de voorzieningen op ICT-gebied sober, edoch doeltreffend. Studenten kunnen er goed mee uit de voeten en zien hierin geen aanleiding voor verbetering.

Studenten zijn buitengewoon ingenomen met het functioneren van het Projectbureau. Dit brengt projectvragen uit de omgeving (tentoonstellingen, evenementen, symposia, etc.) samen met de interne vragen/mogelijkheden en vormt een belangrijke en concrete wissel tussen opleiding en werkveld. Daardoor kan ondermeer het beoogde ondernemerschap van de docent beeldende kunst en vormgeving praktisch gestalte krijgen.

Het panel beoordeelt het voorzieningenniveau voor de opleiding DBKV van de Academie Minerva dan ook als 'goed'.

Pagina 5 van 10 Met name (i) de kwaliteit van de 'learning community', die in sterke mate wordt gecreëerd door de prettige, kleinschalige en uitnodigende ambiance van de schoolgebouwen en (ii) de effectieve inzet voor de opleiding DBKV van het projectbureau bij het faciliteren van studenten in het opdoen van vaardigheden in cultureel ondernemerschap, brengen het panel tot het oordeel 'goed' voor het onderdeel 'voorzieningen'.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificatie

De opleiding hanteert een toetsplan dat recent is opgesteld en afgestemd op het binnen de academie vastgestelde toetsbeleid. Het toetsplan is voor de examen- en toetscommissie leidend bij het inrichten van de toetsing en beoordeling. De opleiding toetst gedurende het programma en in de afstudeerfase beide componenten van de beroepsuitoefening, zowel de beeldende als de beroepsvoorbereidende. Het meer betrekken van het portfolio als basis voor de eindbeoordeling heeft de aandacht van de opleiding.

Recent werden de beoordelingsformulieren aangepast, waardoor – zoals het panel overtuigend heeft kunnen waarnemen – de transparantie in de beoordeling sterk is verbeterd.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding beschikt over een solide systeem van toetsen en beoordelen, dat enerzijds inhoudelijk goed is afgestemd op de beoogde eindkwalificaties en, anderzijds, qua vormgeving passend is voor competentiegericht onderwijs. Ook de studenten zijn door de helder gestelde documentatie goed op de hoogte van wat er van hen wordt verwacht.

Het enige punt van kritiek dat de studenten ventileerden was dat de toetsresultaten soms te lang op zich laten wachten en dat herkansingen nogal kort op de initiële toets worden gepland, zodat de voorbereidingstijd aan de korte kant is. Een aspect waarvoor het opleidingsmanagement zegt aandacht te hebben.

De academie beschikt over een examencommissie, waarin de opleiding DBKV is vertegenwoordigd. Het panel vindt de examencommissie voldoende toegerust om de kwaliteit van de opleiding op het punt van toetsen en beoordelen te kunnen borgen. Zij is daadwerkelijk betrokken bij de opleiding, beoordeelt zelfstandig de kwaliteit en procesgang van eindexamens, stuurt zelf het verbeterproces aan en is – onder andere via de gemandateerde toetscommissie – in controle over de kwaliteit van de toetsing.

De eindwerkstukken die het panel heeft ingezien, demonstreerden op overtuigende wijze de verbeterlagen die de opleiding de afgelopen twee jaren heeft doorgevoerd. Trof het panel bij de oudere lichting studenten nog werkstukken aan van mindere kwaliteit en één die het onder de maat vond, ten aanzien van de dossiers van na 2011 was dit geenszins meer het geval. Enkele beoordeelde het panel zelfs als van bovengemiddeld niveau. Een oordeel dat in hoge mate werd bevestigd door de tijdens de audit aanwezige vertegenwoordiging van het regionale werkveld.

Het recente karakter van de doorgevoerde verbeteringen rechtvaardigt naar het oordeel van het panel nu nog geen 'goed' op Standaard 3, hoewel bij bestending van het ingezette beleid dit op termijn zeker tot de mogelijkheden behoort. Op dit moment beoordeelt het panel Standaard 3 met een 'voldoende'.

Algemene conclusie

Er is sprake van een gedegen opleiding die de afgelopen jaren forse verbeteringen heeft doorgevoerd. De opleiding is erin geslaagd een samenhangend programma te realiseren,

Pagina 6 van 10 waarin om beurten de focus wordt gelegd op de vaktechnische component van de beroepsuitoefening en de beroepsvoorbereidende component. Deze 'dikke' en 'dunne' lijnen in het programma hebben de studeerbaarheid duidelijk vergroot, evenals de inzet van krachtige tutoren die de studenten gedurende het gehele programma coachen en uitdagen.

Een ander aspect dat indruk maakt, is de grote betrokkenheid van de docenten. Ondanks de vele kleine aanstellingen is het opleidingsmanagement erin geslaagd een stevige samenhang in het docententeam te bewerkstelligen. De docenten zijn naast hun docentschap ook vrijwel allen werkzaam in de beroepspraktijk.

Dit, tezamen met een fysieke leeromgeving die qua werkplaatsfaciliteiten niet direct 'state-of-the-art' kan worden genoemd, maar die door zijn inrichting en kleinschaligheid inspireert, en daarmee de 'learning community' ook daadwerkelijk faciliteert, zorgt voor een aantrekkelijke opleiding die docenten beeldende kunst en vormgeving aflevert van het beoogde hbo-bachelorniveau.

Met een 'voldoende' op Standaard 1, een 'goed' op Standaard 2 en een 'voldoende' op Standaard 3 komt het panel op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'voldoende' voor de opleiding als geheel.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Pagina 7 van 10 **Besluit**

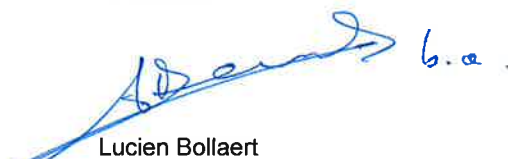
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hanzehogeschool Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 20 januari 2014 naar voren te brengen. Bij brief van 10 februari 2014 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in bijlage 2.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Docent Beeldende Kunst en Vormgeving (240 ECTS; variant: voltijd; locatie: Groningen) van de Hanzehogeschool Groningen te Groningen. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 28 februari 2014 en is van kracht tot en met 27 februari 2020.

Den Haag, 28 februari 2014

De NVAO
Voor deze:

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel voltijd
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijssteeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Goed
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
 Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar.

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval	26,3%	30,0%	20,0%	7,1%	33,3%	25,0%	12,5%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor.

Cohort	2006	2007	2008	2009
Uitval	21,4%	28,6%	8,4%	15,4%

Tabel 3: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008
Rendement	78,6%	71,4%	66,7%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ba	Ma	PhD
Percentage	50%	43%	7%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	19,2:1
--------------	--------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	13,9	12,8	10,3	4,6

- Drs. W.G. (Willem) van Raaijen, (voorzitter) is partner bij Hobéon en treedt sinds 2004 veelvuldig op als lead-auditor van auditpanels in het kader van accreditaties hoger onderwijs.naam;
- P. (Piet) Hagenaars, (lid) is directeur a.i. van de Stichting Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst Utrecht;
- M. (Mirjam) van Tilburg MEd, (lid) is werkzaam aan de Willem de Kooning Academie Rotterdam, onder meer als domeincoördinator ontwikkelteam leerlijn Experience Strategies voor de opleiding ABK en DBKV, hogeschooldocent en coördinator ontwikkelteam curriculum DBKV.;
- L. (Lisa) Hoogkamer, (student-lid) is vierdejaarsstudent aan de opleiding Docent Beeldende Kunst en Vormgeving aan de Academie voor Beeldende Vormgeving van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

Het panel werd ondersteund door H.R. (Rob) van der Made, secretaris (gecertificeerd).